

ČISTINA BOGHEBA ŽIVOTA

JUNI je mesec kada klasa žito i nekada su Srbi redovno, a danas Jveoma retko, obavljali obred "svećenja" žita. Pšenicu naš narod naziva i "božjim blagom". Ona je simbol rađanja, plodnosti, blagostanja. Zato se na svadbama po starom srpskom običaju na mladence i kuću u kojoj će živeti baca pšenica. U nekim krajevima kada mladu uvode u ženikovu kuću njegove sestre je **posipaju žitom "da je žitna"**, a medom je mažu "da je medna".

Kada žito počne da klasa odabere se za osvećenje njiva sa najboljim žitom. Meštani sela, naročito omladina, okupe se jedne subote pred crkvenom portom. Odatle kreće povorka ka odabranoj njivi, na čijem čelu su dečaci koji nose litije. Iza njih ide pop, a za njim ostali meštani. Usput ih, ispred svojih kuća, sačekuju domaćice i posipaju zrnima prošlogodišnje pšenice. Na odabranoj njivi pop očita molitvu za što bolji rod i da se u zdravlje pojede, pošškropi žito svetom vodicom, a zatim prisutni od klasja pletu venčiče. Venčiči se kače na zid kraj ikone krsne slave.

Pšenica je pored ječma, prosa, lana, boba i maka tekovina još iz pristorijskog perioda. Ona je biljno kultu-

mo naslede koje se sreće u mitologiji i običajima ne samo Slovena već i Helena, Rimljana, Kelta, Germana.

U hrišćanskoj simbolici pšenično zmo predstavlja i Isusa Hrista, jer kao

HADOVA NEVESTA

ŽIVOT pšeničnog zma predstavljen je i u helenskom mitu o Persefoni, kćeri Demetre, boginje plodnosti. Persefonu je oteo Had, bog donjeg sveta i protiv njene volje se njome oženio. Demetra je izmolila Zevsa, vrhovnog boga, da traži od Hada da vrati Persefonu. Bilo je, međutim, već kasno jer je Persefona tokom venčanja, već okusila nar iz donjeg sveta. Po verovanju, ako bi neko pojeo nešto u podzemnom, više nije mogao da se vrati u gornji svet. Zevs se, ipak, dogovorio sa Hadom da Persefona jednu trećinu godine provodi pod zemljom, a ostatak na zemlji. Tako ona s proleća izlazi na površinu, a u kasnu jesen se vraća pod zemlju.

što se zmo kosi, mlati i melje, da bi od njega postao hleb, tako je i Isus mučen i razapet na krst da bi postao duhovnim hlebom života. Zato je Hrist o sebi govorio: "Ja sam hleb života". Hleb simboliše i preobraženo večito telo čoveka.

M. P.